

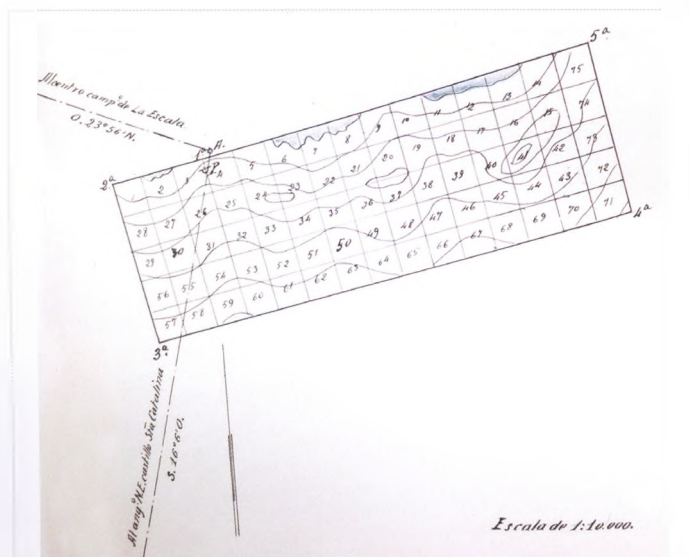
PROSPECCIONS MINERES A L'ESCALA

El mes d'octubre de l'any passat, la premsa gironina publicava que la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri per a la Transició Energètica acabava d'arxivar i, per tant, denegava sis permisos d'investigació per buscar hidrocarburs (gas i petroli) al golf de Lleó, un dels quals a només 31 quilòmetres del litoral gironí. Als anys vuitanta del segle passat, els ajuntaments de la Costa Brava també es varen mobilitzar per impedir projectes similars.

En el cas de l'Escala, tenim constància documental que, almenys en tres ocasions precedents, s'aconseguien els preceptius permisos per a realitzar estudis i prospeccions a la cerca de ferro i petroli.

El 28 de maig de 1921, el senyor Carles de Miguel, veí de l'Escala, sol·licitava autorització per a la compra de 75 "pertenencias" a les Planasses amb l'objectiu d'explotar una mina de ferro denominada Pilar. Una "pertenencia" equivalia a un quadrat d'una hectàrea (100 metres de llargada per 100 d'amplada); és a dir, una superfície total de 75 hectàrees o 750.000 metres quadrats. Es tractava d'un terreny "lindante al Norte con el mar Mediterráneo y por los demás rumbos con terreno del Estado". Cal tenir en compte que la compra de les "pertenencias" no equivalia a la compra de la propietat del terreny, sinó a la compra del dret a realitzar les prospeccions.

A continuació, la petició concretava més l'enclavament i la descripció del terreny: "Tomando como punto de partida un principio de socavón que hay cerca del mar en el lugar conocido por la Clota, dentro del paraje Las Planasas, propiedad del Estado, desde dicho punto en dirección Norte magnético se medirán veinte y cinco metros y se pondrá la primera estaca; de esta en dirección al Oeste, se medirán 300 metros y se pondrá la segunda estaca; de esta al Sur 500 metros la tercera; de esta al Este 1.500 metros la cuarta; de esta al Norte 500 metros la quinta; y de esta al Oeste 1.200 metros, encontrándose la primera estaca y cerrando el perímetro solicitado. Los rumbos están referidos al Norte magnético". Carles de Miguel finalitzava la instància nomenant Josep Maria Dalmau Ribas com el seu representant a la província de Girona.

Plànol de la demarcació realitzada l'11 d'octubre de 1921.
Arxiu Històric de Girona (AHG).
Fons de l'estat, Ministeri d'Indústria, Mines, sig. 49/2233.

Després dels corresponents informes tècnics i de l'exposició pública, tant al Butlletí Oficial de la Província de Girona com al tauler d'anuncis de l'Ajuntament de l'Escala, l'11 d'octubre següent es procedia a l'acta de demarcació del terreny i, per tant, a la col·locació de les corresponents estakes que delimitaven la concessió. Hi assistiren l'enginyer de mines Pere Guasch Juan, l'auxiliar Dimas Rodríguez de la Vega i els escalencs Joan Alech i Jaume Vallès en qualitat de testimonis. En l'acte es fa constar que no hi assistí el registrador de la propietat ni cap representant en nom seu.

El títol de propietat i, consegüentment, la concessió de l'explotació de la mina de ferro Pilar, es concedí el 21 de febrer de 1922 "por tiempo ilimitado, mientras satisfaga el canon anual de forma preventiva". Desconeixem si s'emprengueren els treballs a la cerca de ferro, però tot indica que, en el cas de fer-se, els resultats no foren satisfactoris per explotar la mina com a negoci.

Al cap d'una dècada s'emprengué una nova iniciativa, aquesta vegada a Empúries, per buscar petroli. El mes d'abril de 1928 es constituí la companyia Minerales Ibéricos S.A., amb un capital inicial de 50.000 pessetes distribuïdes en 100 accions de 500 pessetes cadascuna. Els seus socis eren els barcelonins Narcís Carrió Grave, Pere Guasch Sogas (creiem que es tracta del fill que participà en la demarcació anterior) i Joan Pallarès Sans. L'objecte de la societat era la "investigación, explotación, alumbramiento y explotación de minerales de toda clase".

El 29 de maig de 1929 presentaven la sol·licitud de compra de 117 "pertenencias" (117 hectàrees equivalents a 1.170.000 metres quadrats) al paratge de Les Muralles d'Empúries per a l'explotació de la mina de petroli "Perseverancia". El 13 de juny de 1929 s'inscriu al Butlletí Oficial de la Província de Girona l'anunci d'informació pública de la sol·licitud per un període de seixanta dies. Tanmateix, es feia el mateix al tauler d'anuncis municipal. Comparegueren, oposant-s'hi, quatre propietaris de terrenys: Ignasi de Fontcuberta i de Sentmenat, La Junta de Museus de Barcelona, Rossend Pi Puig i el seu fill, Joan Pi Leonart. El 13 de gener de 1930 l'advocacia de l'estat estimava les reclamacions presentades i acceptava que els propietaris havien de ser indemnitzats pels possibles perjudicis causats. Amb tot, la sol·licitud feia el seu camí i els dies 9 i 10 d'abril següents es procedia a la demarcació del terreny amb la presència de l'enginyer de mines del districte, Fidel Jadraque Garvisco, de l'auxiliar Francesc Regné i dels escalencs Narcís Bonaventura i Miquel Alech com a testimonis. No hi foren presents ni el registrador ni cap dels opositors al projecte.